บทเรียนที่ 4

เครื่องกลึง

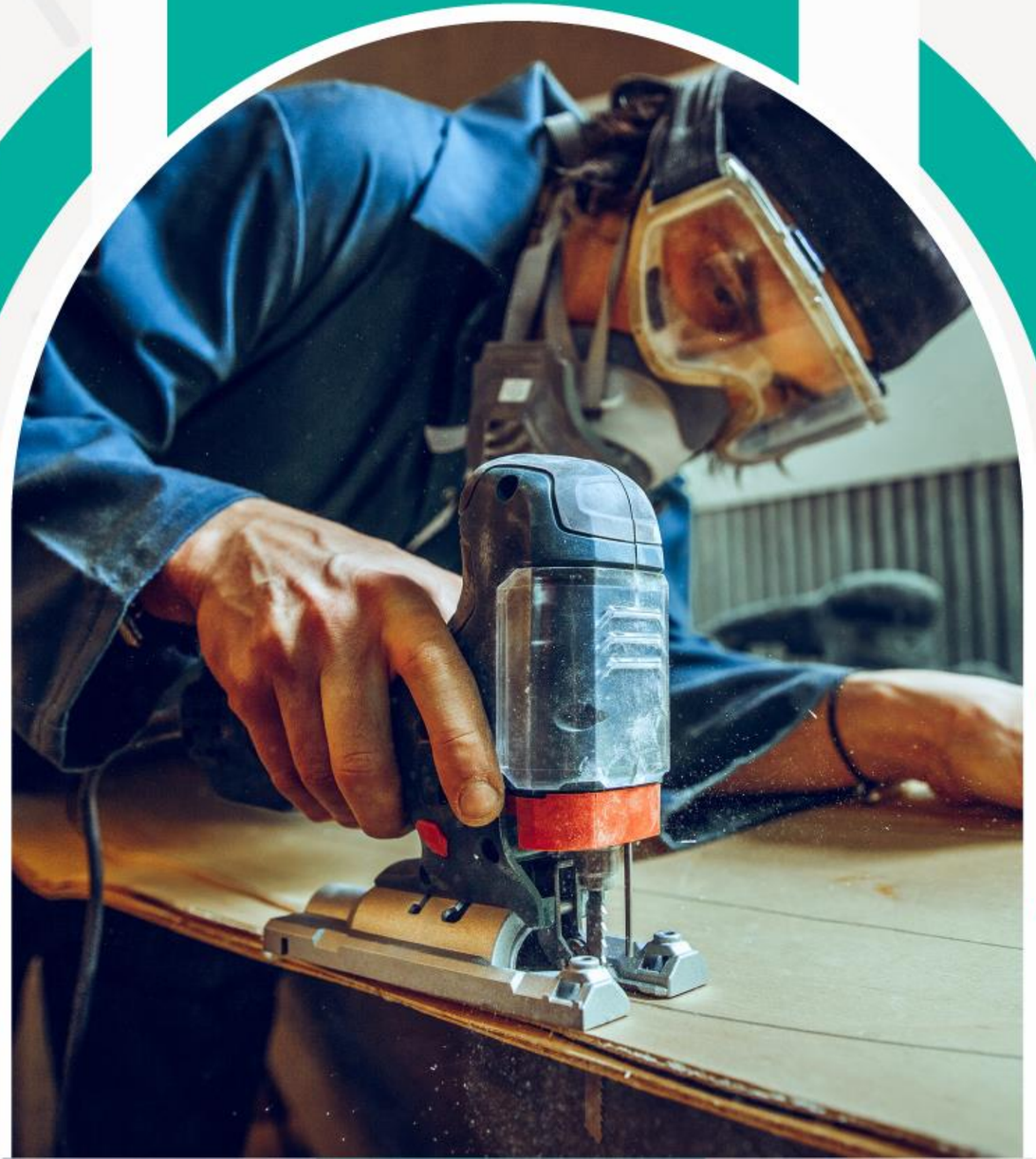

สาระการเรียนรู้

1. ชนิดของเครื่องกลึง
2. ส่วนประกอบที่สำคัญของเครื่องกลึง
3. หลักการทำงานของเครื่องกลึง
4. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องกลึง
5. เทคนิคการจับชิ้นงานบนเครื่องกลึง
6. การคำนวณความเร็วในงานกลึง
7. การบำรุงรักษาเครื่องกลึง
8. หลักความปลอดภัยในการใช้เครื่องกลึง

1. ชนิดของเครื่องกลึง

1.1 เครื่องกลึงยันศูนย์

เครื่องกลึงยันศูนย์ หรือเครื่องกลึงยันศูนย์เหนือแท่น เป็นเครื่องกลึงพื้นฐานที่ใช้งานทั่วไป มีใช้ทั้งในสถานประกอบการและในสถานศึกษา ใช้ในงานอเนกประสงค์ สามารถกลึงชิ้นงานที่มีหลายลักษณะ

1.2 เครื่องกลึงป้อมมีดหรือเทอร์เรต

เป็นเครื่องกลึงที่พัฒนาหรือดัดแปลงมาจากเครื่องกลึงยันศูนย์หรือเครื่องกลึงธรรมดาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ใช้สำหรับผลิตชิ้นงานที่มีจำนวนมาก เครื่องกลึงนี้แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ เครื่องกลึงเทอร์เรตแนวตั้ง (Vertical Turret Lathe) และเครื่องกลึงเทอร์เรตแนวนอน (Horizontal Turret

1.2.1 เครื่องกลึงเทอร์เรตแนวตั้ง มีลักษณะโครงสร้างคล้ายกับเครื่องคว้านแนวตั้ง

1.2.2 เครื่องกลึงเทอร์เรตแนวนอน เป็นเครื่องกลึงที่มีป้อมมีดหรือหัวจับมีดตัดหลายหัว เช่น หัวจับมีดกลึงปาดหน้า หัวจับมีดกลึงปอก หัวจับมีดกลึงเกลียว หัวจับดอกเจาะนาศูนย์ ทำให้กลึงงานที่มีรูปทรงเดียวกันและมีจำนวนมาก ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

1.3 เครื่องกลึงหน้าจาน

เป็นเครื่องกลึงที่จับยึดชิ้นงานด้วยหน้าจานแล้วให้ชิ้นงานหมุน ซึ่งใช้ในการกลึงขึ้นรูปหรือการปาดหน้าชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ เช่น ล้อรถไฟ

1.2 เครื่องกลึงที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องกลึงซีเอ็นซี

เป็นเครื่องกลึงที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันทั้งในอุตสาหกรรมการผลิตหรือในสถานศึกษาเป็นเครื่องกลึงที่ได้มีการพัฒนาคอมพิวเตอร์มาใช้ควบคุมการทำงานของเครื่องทั้งข้อมูลทางเรขาคณิต หรือข้อมูลการเคลื่อนที่และข้อมูลทางเทคโนโลยี เหมาะสำหรับการผลิตชิ้นงานที่มีความละเอียดเที่ยงตรงและจำนวนมาก ๆ

2. ส่วนประกอบที่สำคัญของเครื่องกลึง

2.1 เครื่องกลึงยันศูนย์

2.1.1 ส่วนประกอบหลัก (Major Parts) มีส่วนประกอบหลักที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย

1. ชุดหัวเครื่อง (Head Stock)
2. ชุดระบบป้อน (Feed Mechanism)
3. ชุดแท่นเลื่อน (Carriage)
4. ชุดท้ายแท่น (Tail Stock)
5. แท่นเครื่อง (Bed)
6. ฐานเครื่อง (Base)

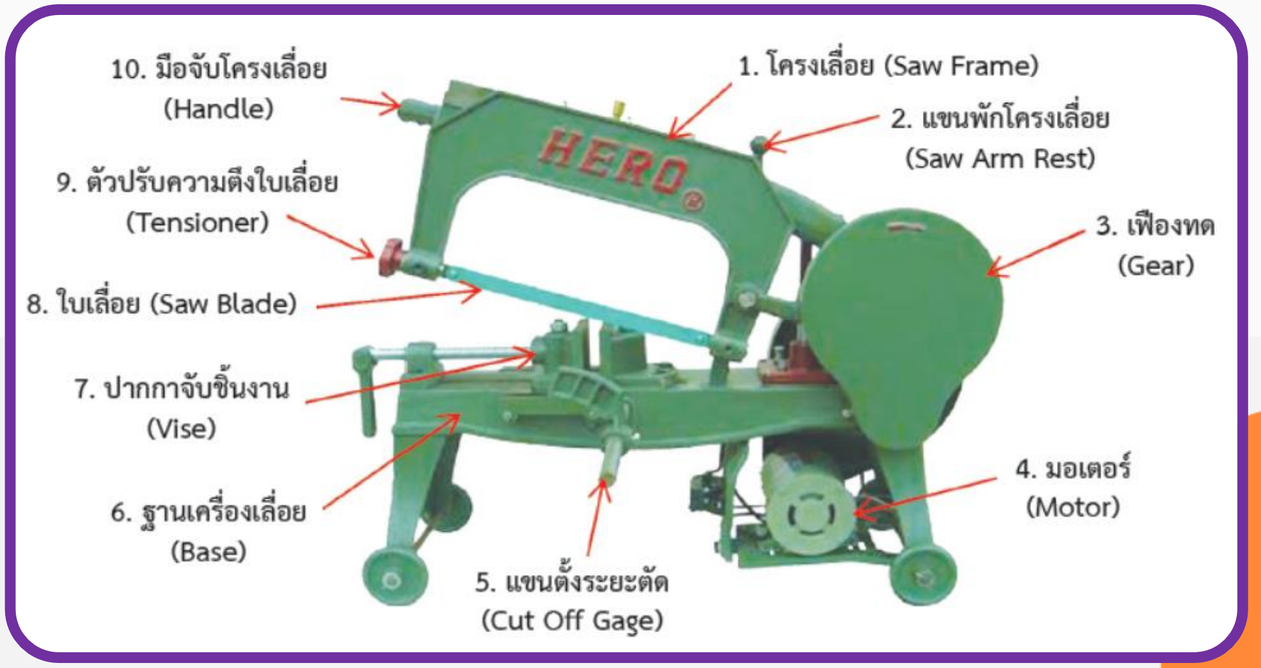

2.1.2 ส่วนประกอบย่อย (Principal Parts) ส่วนประกอบหลักของเครื่องกลึงยันศูนย์แต่ละส่วนมีส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ดังนี้

2.1.2.1 ชุดหัวเครื่อง เป็นส่วนประกอบที่อยู่บนฐานเครื่องทางด้านซ้าย ภายในหัวเครื่องมีชุดเฟืองทดส่งกำลังให้เพลาหัวเครื่อง (Lathe Spindle) สำหรับบังคับหัวจับที่จับชิ้นงานให้หมุน ชุดเฟืองทดสำหรับเปลี่ยนความเร็วรอบสามารถปรับความเร็วรอบระดับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะงานแต่ละประเภท เครื่องกลึงยันศูนย์มีส่วนประกอบย่อยที่สำคัญ

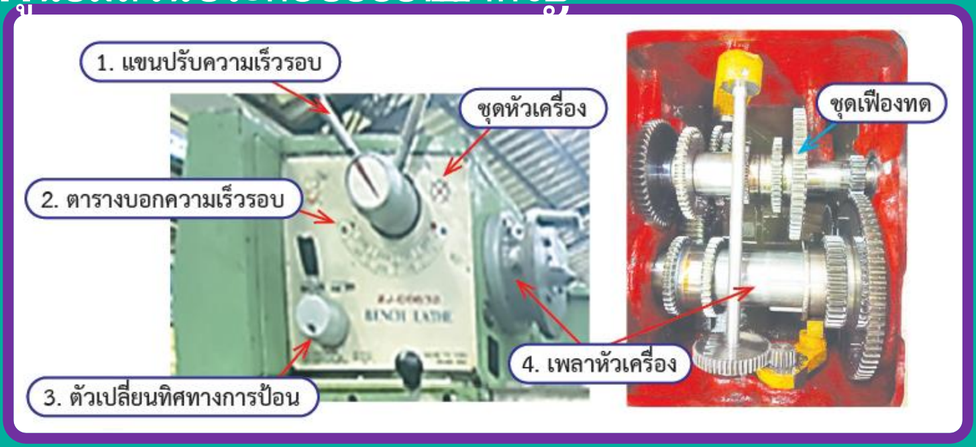

2.1.2.2 ชุดระบบป้อน เป็นส่วนประกอบเกี่ยวกับชุดระบบส่งกำลังทางาน เครื่องกลึงยันศูนย์มีระบบส่งกำลังด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า 380 โวลต์ ส่งกำลังผ่านสายพานลิ่มไปยังชุดเฟืองทดที่อยู่ภายนอกและภายในหัวเครื่องกลึง เพื่อส่งกำลังไปขับเพลาหัวเครื่อง ชุดระบบป้อน ประกอบด้วย ชุดเฟืองป้อน (Feed Gear) ชุดเฟืองขับ (Driver Gear) เพลาป้อน (Feed Shaft) และเพลานำ (Lead Screw)

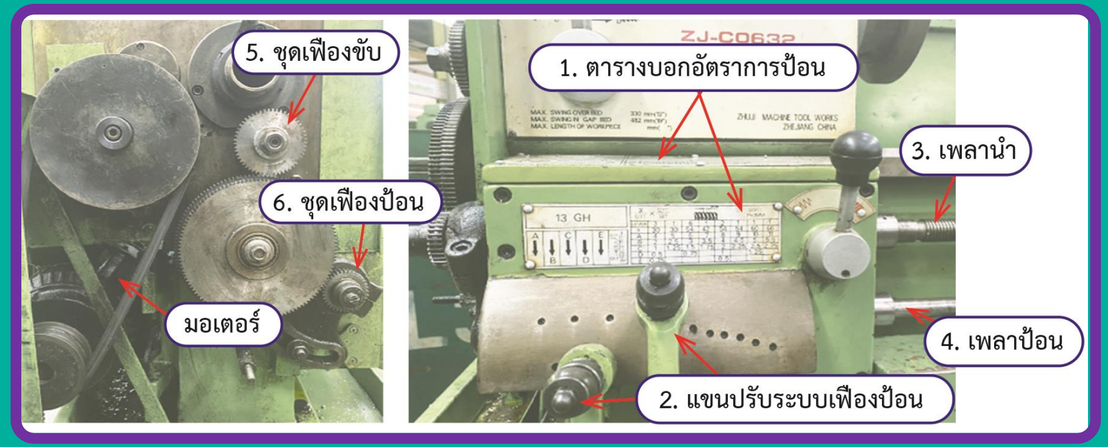

2.1.2.3 ชุดแท่นเลื่อน เป็นส่วนประกอบชุดสำหรับจับยึดเครื่องมือให้เลื่อนไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งยึดติดแน่นอยู่บนแท่นเครื่อง ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ได้แก่ แคร่ค่อมหรืออานม้า (Saddle) และกล่องเฟือง (Apron) และมีส่วนประกอบย่อยที่สำคัญ

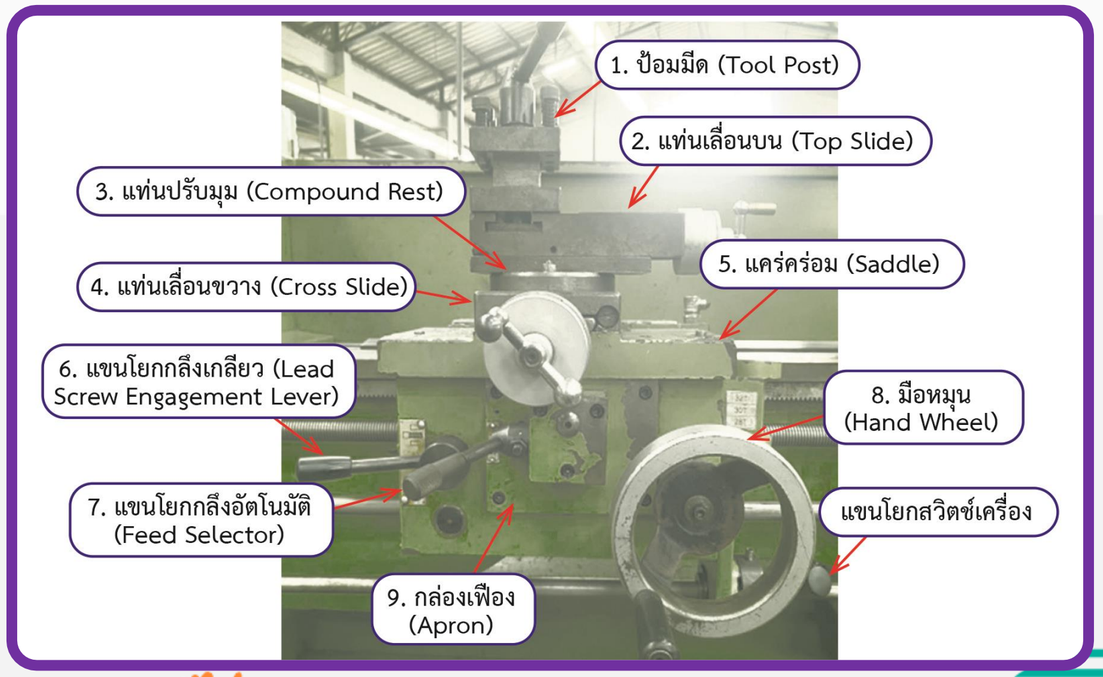

2.1.2.4 ชุดท้ายแท่น เป็นส่วนประกอบที่อยู่ส่วนท้ายของเครื่องกลึง ติดตั้งอยู่บนแท่นเครื่อง สามารถเคลื่อนที่ไปกลับตามแนวยาวของแท่นเครื่อง ซึ่งชุดท้ายแท่นประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนบนและส่วนล่าง เพื่อไว้ใช้สำหรับปรับเยื้องศูนย์เพื่อกลึงเรียว และมีส่วนประกอบย่อยที่สำคัญ

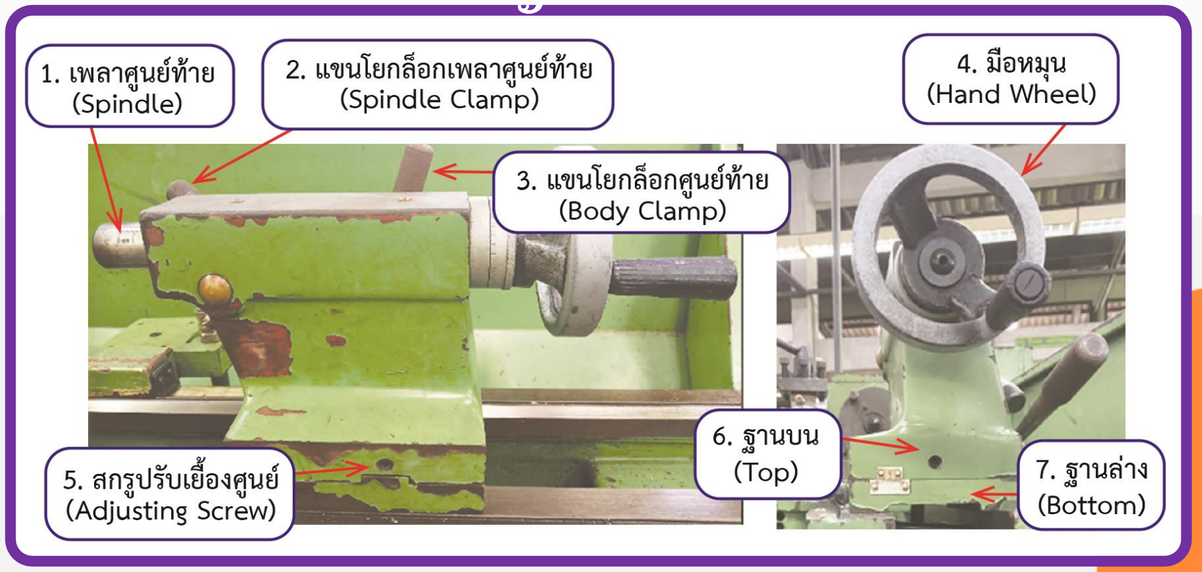

2.1.2.5 แท่นเครื่อง เป็นส่วนที่ยึดติดอยู่กับฐานเครื่อง ทำจากเหล็กหล่อแข็ง ผิวด้านบนแท่นเครื่องได้รับการเจียระไน และผ่านกรรมวิธีการขูดเพื่อให้ผิวมีที่ขังน้ำมันให้เกิดเป็นฟิล์มบาง ๆ ลดการเสียดสีขณะทำงานและช่วยให้ไม่เกิดสนิม แท่นเครื่องส่วนบนเป็นสันรูปตัววี ด้านข้าง ใช้สำหรับทำหน้าที่เป็นฐานรองรับ

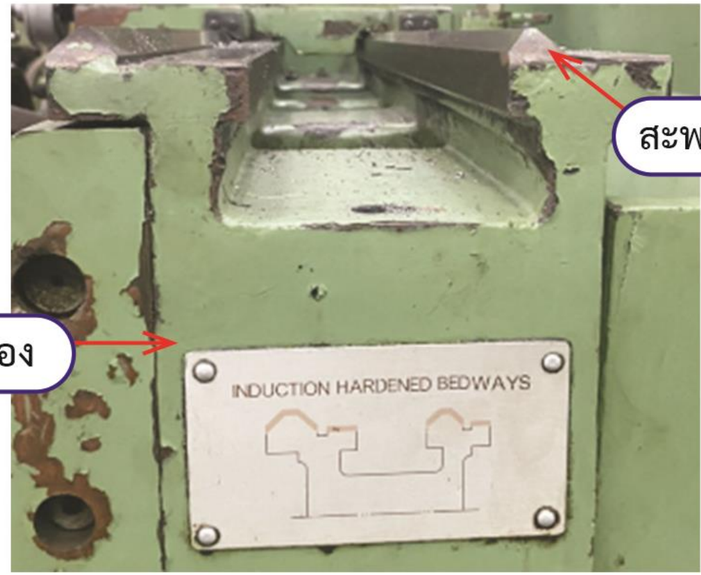

2.1.2.6 ฐานเครื่อง เป็นส่วนที่รองรับส่วนประกอบทั้งหมดของเครื่องกลึง ส่วนใหญ่ถ้าเป็นเครื่องกลึงที่มีขนาดใหญ่จะทำจากเหล็กหล่อ สำหรับเครื่องกลึงนี้ทำจากเหล็กขึ้นรูป ที่ฐานเครื่องนี้มีระบบเบรกเพื่อควบคุมการหยุดการทำงานด้วยเท้า

3. หลักการทำงานของเครื่องกลึง

3.1 เครื่องกลึงยันศูนย์

เป็นเครื่องจักรกลพื้นฐาน มีหลักการทำงานใช้มอเตอร์แรงดันไฟฟ้า 380 โวลต์ เป็นต้นกำลัง ส่งผ่านชุดเฟืองหัวเครื่อง และส่งกำลังไปยังเพลาหัวเครื่อง (Spindle) ทำให้หัวจับที่จับชิ้นงานหมุนรอบด้วยความเร็วคงที่ชิ้นงานหมุนอยู่กับที่ ชิ้นงานสามารถหมุนทวนเข็มและตามเข็มนาฬิกาได้ ส่วนคมตัดหรือมีดกลึงจะเคลื่อนที่ซ้าย-ขวา และเคลื่อนที่หน้า-หลังได้

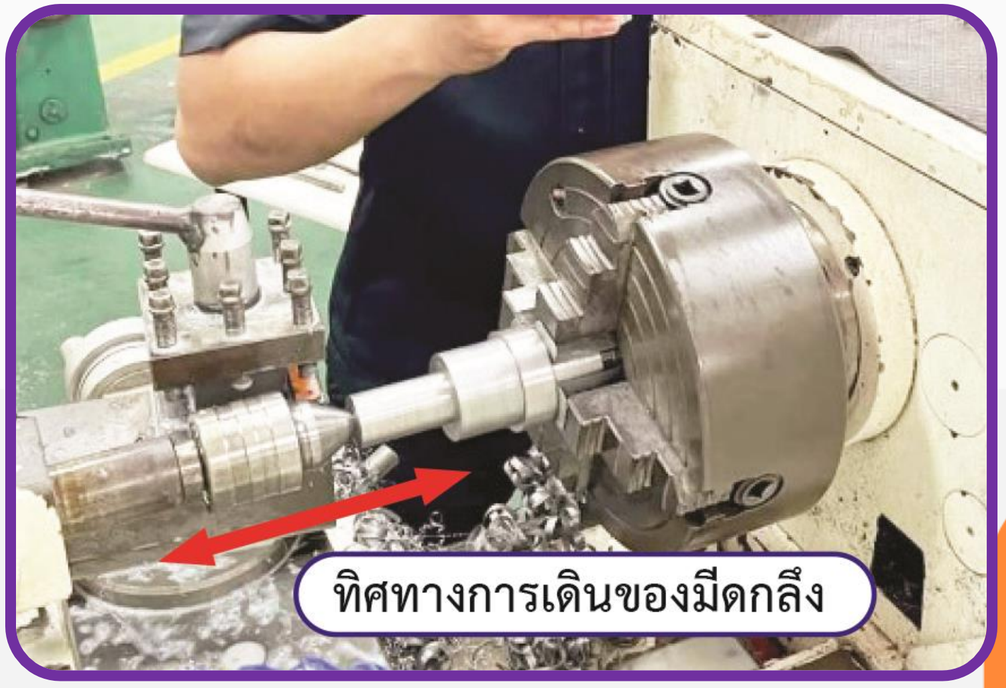

3.2 เครื่องกลึงป้อมมีดหรือเทอร์เรต

เป็นเครื่องกลึงที่ดัดแปลงมาจากเครื่องกลึงยันศูนย์ ซึ่งหลักการทำงานใช้มอเตอร์แรงดันไฟฟ้า 380 โวลต์ เป็นต้นกำลังส่งผ่านชุดเฟืองหัวเครื่อง และส่งกำลังไปยังเพลาหัวเครื่อง (Spindle) ทำให้หัวจับที่จับชิ้นงานหมุนรอบด้วยความเร็วคงที่ชิ้นงานหมุนอยู่กับที่ จากนั้นเคลื่อนเครื่องมือตัดเข้าตัดเฉือนชิ้นงาน เครื่องกลึงนี้มีป้อมมีดหัวจับเครื่องมือตัดหลายหัว สามารถจับเครื่องมือตัดได้หลายชนิดพร้อมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ทำงานได้ดีมากขึ้น สามารถทำงานให้เสร็จในกระบวนการทำงานในครั้งเดียวตั้งแต่เริ่มต้นจนขั้นตอนสุดท้าย ทำงานได้หลากหลาย เที่ยงตรง แม่นยำกว่า และใช้กลึงชิ้นงานที่มีรูปทรงเดียวกันจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว

3.3 เครื่องกลึงหน้าจาน

เป็นเครื่องกลึงที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งหลักการทำงานใช้มอเตอร์แรงดันไฟฟ้า 380 โวลต์ เป็นต้นกำลัง ส่งผ่านชุดเฟืองหัวเครื่อง และส่งกำลังไปยังเพลาหัวเครื่อง (Spindle) ทำให้หน้าจานที่จับชิ้นงานหมุนรอบด้วยความเร็วคงที่ ชิ้นงานหมุนอยู่กับที่ จากนั้นเคลื่อนเครื่องมือตัดเข้าตัดเฉือนชิ้นงาน เหมาะสำหรับการกลึงชิ้น

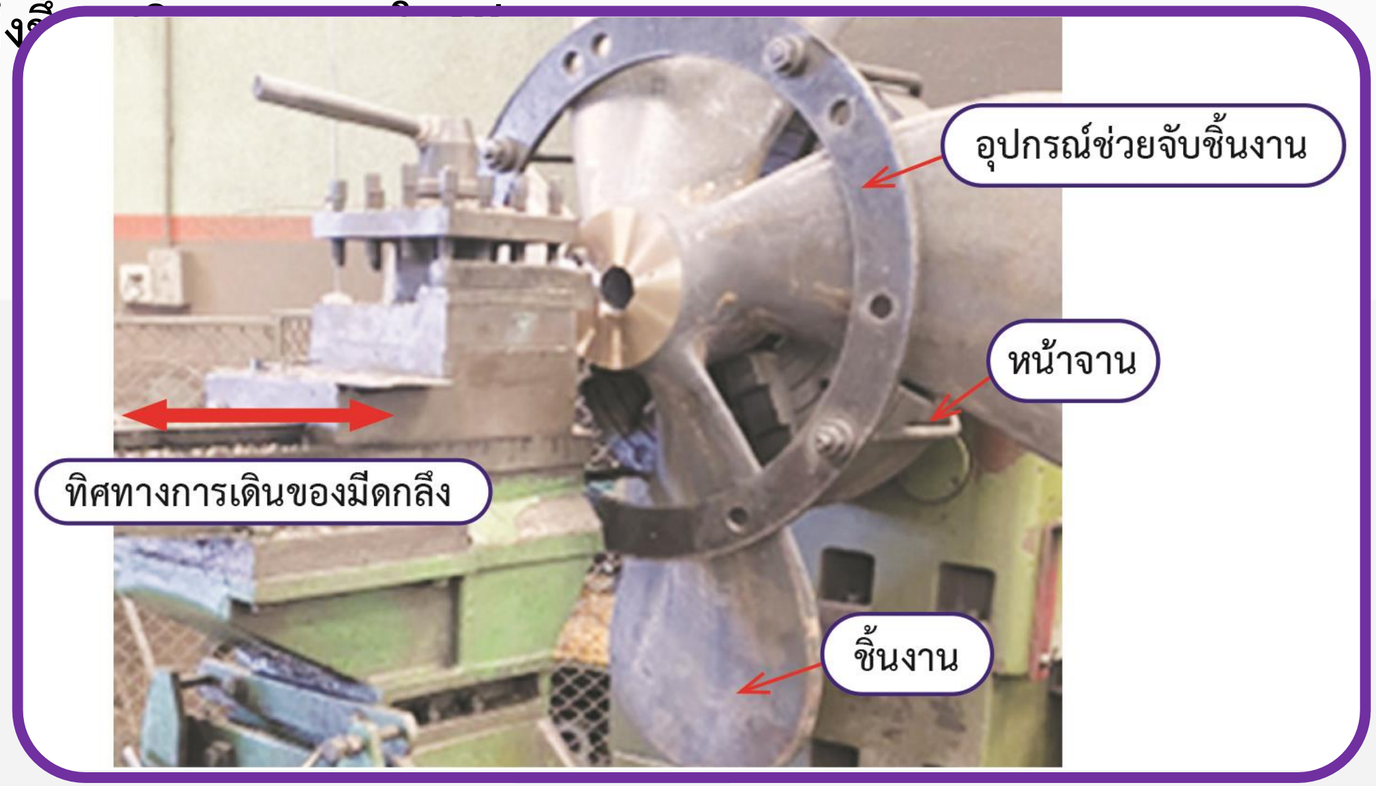

3.4 เครื่องกลึงที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องกลึงซีเอ็นซี

หลักการทำงานโดยมีระบบควบคุมที่ป้อนข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของเครื่องผ่านแผงคีย์บอร์ด แป้นพิมพ์ (Keyboard) หรือเทปแม่เหล็ก (Magnetic Tape) โดยเมื่อระบบควบคุมอ่านโปรแกรมและนำข้อมูลไปควบคุมการทำงานเครื่องจักรกล โดยอาศัยมอเตอร์ป้อน (Feed Motor) เพื่อให้แท่นเลื่อนเคลื่อนที่ตามคำสั่ง สำหรับการเคลื่อนที่ของเครื่องกลึงซีเอ็นซีนั้นพื้นฐานเดิมจะมี 2 แนวแกน คือ แกน X ทิศทางการป้อนกินลึกชิ้นงาน และแกน Z ทิศทางในการป้อนกินตามแนวแกนหรือความยาวชิ้นงาน

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องกลึง

4.1 หัวจับ (Chuck)

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจับชิ้นงาน มีอยู่ 3 ชนิด ดังนี้

4.1.1 หัวจับแบบ 3 จับฟันพร้อม (Three Jaw Dependent Chuck)

4.1.2 หัวจับแบบ 4 จับฟันอิสระ (Four Jaw Independent Chuck)

4.1.3 หัวจับแม่เหล็ก (Magnetic Chuck)

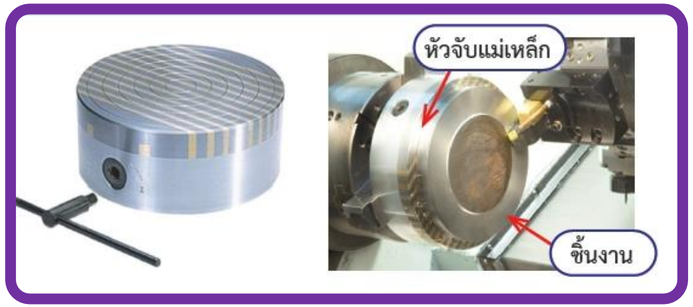

4.2 ประแจขันหัวจับ (T-Chuck & Key Chuck)

มีลักษณะเป็นรูปตัวที ใช้สำหรับการขันหัวจับเพื่อให้จับยึดชิ้นงาน สามารถเคลื่อนที่เข้า โดยหมุนทิศทางตามเข็มนาฬิกาเพื่อจับชิ้นงาน และเคลื่อนที่ออกไปคลายการจับชิ้นงานโดยหมุนทิศทางทวนเข็มนาฬิกา

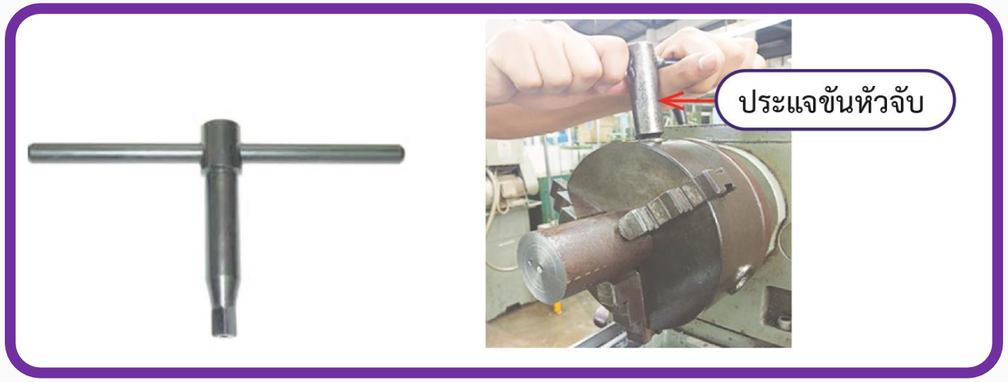

4.3 ประแจขันสลักเกลียวป้อมมีด (Block Chuck)

มีลักษณะเป็นรูปตัวทีเช่นเดียวกันกับประแจขันหัวจับ ใช้ในการขันสลักเกลียวที่ป้อมมีดเพื่อจับยึดมีดกลึงหรือด้ามจับเครื่องมือ เช่น อุปกรณ์พิมพ์ลาย

4.4 ห่วงพา (Lathe Dog)

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้งานร่วมกับจานพา ศูนย์ตาย และศูนย์เป็น ซึ่งเป็นส่วนที่ขับทำให้ชิ้นงานหมุน สำหรับห่วงพาใช้งานทั่วไป มี 2 แบบ คือ ห่วงพาแบบขางอ (Bent Tail) และห่วงพาแบบขาตรง (Straight Tail)

4.5 จานพา (Drive Plate)

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเข้ากับเพลาหัวเครื่อง ใช้งานร่วมกับห่วงพา ศูนย์ตาย และศูนย์เป็นเพื่อขับให้ห่วงพาที่จับยึดชิ้นงานหมุนไปด้วยกัน ส่วนศูนย์เป็นและศูนย์ตายจะทำหน้าที่ยันศูนย์ชิ้นงานกลึง เช่น การกลึงชิ้นงานระหว่างศูนย์ยาว ๆ การกลึงเยื้องศูนย์ เช่น ลูกเบี้ยว เพลาข้อเหวี่ยง สำหรับจานพาที่ใช้ทั่วไปมี 3 แบบ คือ จานพาแบบ

4.6 หน้าจาน (Face Plate)

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเข้ากับเพลาหัวเครื่อง มีลักษณะใกล้เคียงกับจานพา หน้าจานนี้จะมีทั้งที่เป็นร่อง T-Slot โดยใช้สำหรับการจับยึดชิ้นงานที่มีรูปทรงซับซ้อน และชิ้นงานมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถจับกับหัวจับแบบ 3 จับ และหัวจับแบบ 4 จับได้ ซึ่งส่วนใหญ่หน้าจานทำจากเหล็กหล่อ

4.7 ยันศูนย์ (Center)

4.7.1 ศูนย์เป็น (Live Center) เป็นยันศูนย์ที่หมุนได้ การใช้งานจะใส่ประกอบเข้ากับชุดท้ายแท่นเพื่อยันศูนย์ชิ้นงาน ใช้ในการตั้งศูนย์มีดกลึงหรือเครื่องมือและอุ

4.7.2 ศูนย์ตาย (Dead Center) เป็นยันศูนย์ที่หมุนไม่ได้ การใช้งานจะใส่ประกอบเข้ากับปลอกเรียวเพลาหัวเครื่องกลึงเพื่อยันศูนย์ชิ้นงาน

4.8 กันสะท้าน (Rest)

กันสะท้านจะเลื่อนอยู่บนแท่นเครื่อง ใช้สำหรับประคองชิ้นงานกลึงที่มีความยาว เพื่อป้องกันไม่ให้งานโก่งงอ โดยทั่วไปกันสะท้านมี 2 แบบ ดังนี้

4.8.1 กันสะท้านแบบอยู่กับที่ (Steady Rest)

ลักษณะมีขาประคอง 3 ขา การใช้งานใช้ยึดติดกับแท่นเครื่องกลึง

4.8.2 กันสะท้านแบบเคลื่อนที่ (Follow Rest)

ลักษณะมีขาประคอง 2 ขา การใช้งานจะยึดติดอยู่กับชุดแท่นเลื่อน สามารถเคลื่อนที่ไปพร้อมกันในขณะทำการกลึงชิ้นงาน

4.9 หัวจับดอกสว่าน (Drill Chuck) และจำปาขันหัวจับดอกสว่าน (Chuck Key)

เป็นอุปกรณ์สำหรับการจับยึดเครื่องมือตัด เช่น ดอกเจาะนำศูนย์ ดอกสว่าน เพื่อเจาะรูด้วยเครื่องกลึง

4.10 ด้ามมีดกลึง (Tool Holder)

เป็นอุปกรณ์ช่วยในการจับมีดกลึงที่มีขนาดเล็กและสั้น โดยทั่วไปแล้วใช้กับมีดกลึงขนาด 1/4 นิ้ว

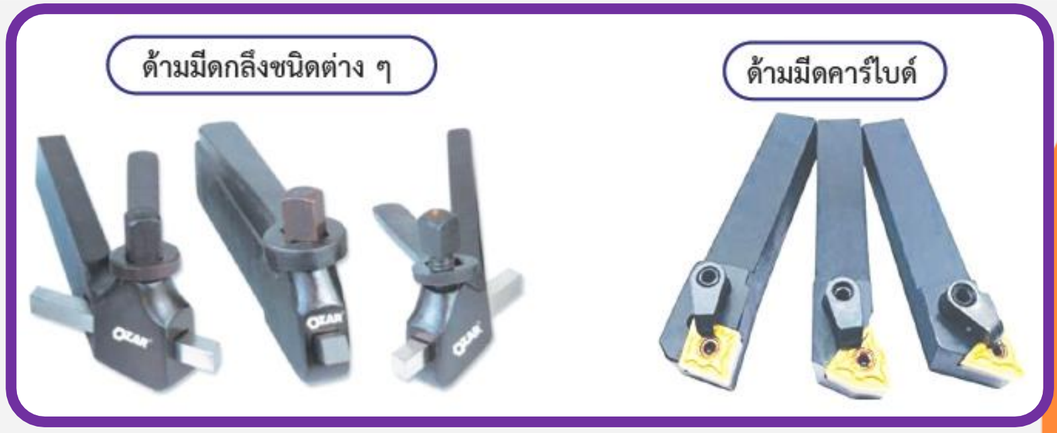

4.11 มีดกลึง (Cutting Tool)

เป็นเครื่องมือตัดสำหรับการกลึงต่าง ๆ เช่น กลึงปาดหน้า กลึงปอก กลึงเรียว กลึงเกลียว และกลึงขึ้นรูป

4.12 ล้อพิมพ์ลาย (Knurling)

เป็นเครื่องมือสำหรับขึ้นลายกับชิ้นงาน ลักษณะของล้อพิมพ์ลาย มีแบบลายหยาบ (Coarse), ลายปานกลาง (Medium) และลายละเอียด (Fine) ลายของล้อพิมพ์ลายมีทั้งแบบลายตรง (Straight) (AA) แบบลายเฉียงขวา (BR) แบบลายเฉียงซ้าย (BL) มุมลายที่เฉียงประมาณ 30 องศา กับ 45 องศา และแบบลายไขว้ (GE) เรียกอีกอย่างว่าลายสับปะรดหรือลายไดมอนด์ (Diamond) ใช้คู่กับด้ามล้อพิมพ์ลาย (Knurling Holder)

4.13 ดอกเจาะนำศูนย์ (Center Drill)

เป็นเครื่องมือตัดอีกอย่างหนึ่งสำหรับงานกลึง ใช้สำหรับการเจาะนำทำให้เจาะรูได้ตรงตำแหน่งที่แม่นยำขึ้น และเจาะรูเพื่อใช้ยันศูนย์กรณีกลึงชิ้นงานที่มีความยาว

4.14 นาฬิกาวัด (Dial Gauges)

เป็นเครื่องมือวัดที่ใช้ในการตั้งศูนย์ชิ้นงานขณะจับเข้ากับหัวจับเครื่องกลึง เพื่อให้ได้ศูนย์เดียวกันกับแนวแกนเพลาเครื่องกลึง และใช้สำหรับการหาอัตราเรียวในการกลึงเรียวบนเครื่องกลึงได้เช่นเดียวกัน

4.15 ขอช้าง (Surface Gauges)

เป็นเครื่องมือเทียบหรือตั้งศูนย์ชิ้นงานเหมือนกับนาฬิกาวัด แต่การใช้งานยังไม่แน่นอนเหมือนนาฬิกาวัด ต้องใช้ความชำนาญของผู้ใช้งานเป็นองค์ประกอบสำคัญ

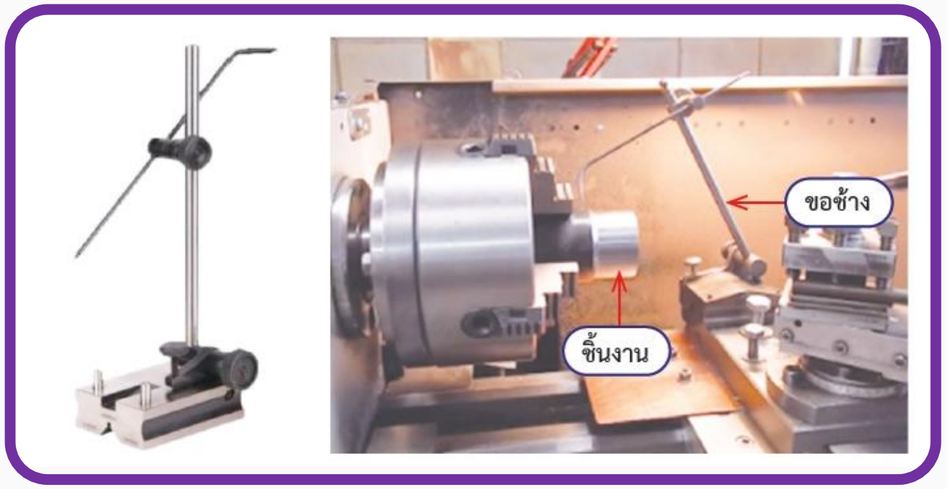

4.16 เวอร์เนียร์คาลิเปอร์ (Vernier Caliper)

เป็นเครื่องมือวัดที่ใช้ในการตรวจสอบขนาดของชิ้นงานต่าง ๆ บนเครื่องกลึง เช่น ขนาดความโตนอก ขนาดความโตรูใน ขนาดความยาวหรือความลึกของรูเจาะ

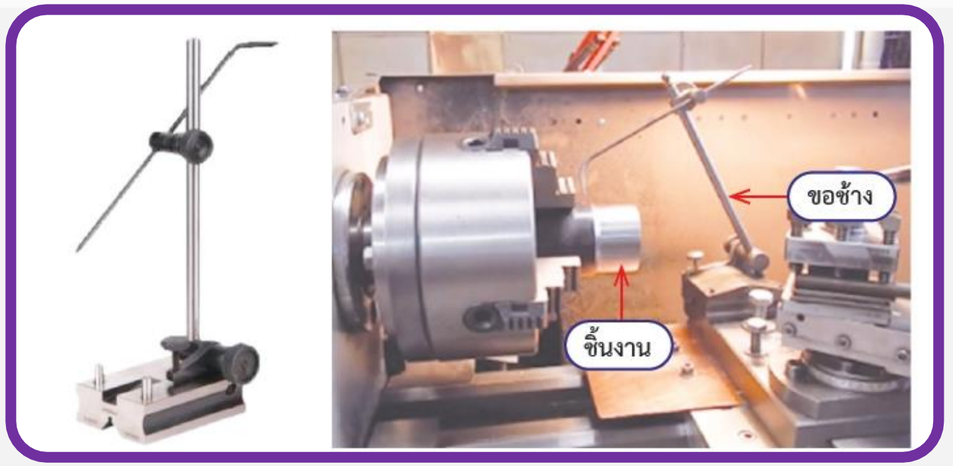

5. เทคนิคการจับชิ้นงานบนเครื่องกลึง

1. ก่อนจับชิ้นงานเพื่อกลึงชิ้นงาน ต้องตรวจสอบการร่วมศูนย์หรือได้ศูนย์ของหัวจับ และความถูกต้องของฟันจับทุกครั้ง โดยฟันจับแต่ละฟันจะต้องใส่ตรงกับหมายเลขในแต่ละร่อง

2. การจับชิ้นงานด้วยหัวจับแบบ 3 จับฟันพร้อม ชิ้นงานที่เพลากลมทรงกระบอกโดยเมื่อใส่งานเข้าไปในหัวจับ ให้หมุนหาตำแหน่งที่เหมาะสม แล้วค่อย ๆ หมุนจับชิ้นงานให้แน่น ทำให้ชิ้นงานได้ศูนย์ด้วย

3. การจับชิ้นงานที่มีรูในโตที่สามารถจับด้วยหัวจับแบบ 3 จับฟันพร้อม เช่น หน้าแปลนท่อ สามารถทำได้โดยการขันฟันให้ถ่างออก ขณะที่ขันให้ทำเช่นเดียวกับข้อที่ 2

4. การจับชิ้นงานด้วยหัวจับแบบ 4 จับฟันอิสระ โดยจะต้องคลายฟันจับให้มีระยะพอที่จะใส่ชิ้นงาน ให้อยู่ในระหว่างของแต่ละฟันแล้วทำการขันจับชิ้นงาน ทั้งนี้ในการจับชิ้นงานให้ได้ศูนย์ สามารถตั้งศูนย์ โดยใช้ขอช้าง นาฬิกาวัด หรือใช้ปลายมีดเลื่อนเข้าหาชิ้นงานกรณีตั้งกลึงหยาบ ๆ การจับชิ้นงานจะต้องขันฟันจับให้แน่นทุกฟัน เพื่อป้องกันชิ้นงานหลุดทำให้เกิดความเสียหาย เป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน

5. การจับชิ้นงานเพื่อกลึงระหว่างศูนย์ โดยจะต้องตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น จานพา ศูนย์เป็น ศูนย์ตาย ห่วงพา จะต้องจับให้แน่นศูนย์ท้ายแท่นล็อกแน่นถอยไม่ได้เป็นอันขาด

การจับชิ้นงานบนหน้าจาน

6. การจับชิ้นงานให้ชิ้นงานยื่นออกมาจากหน้างานยาวมากเกินไปจะทำให้ชิ้นงานสั่นสะเทือนได้ง่าย

7. การจับชิ้นงานยาว ๆ เพื่อกลึงจะต้องใช้กันสะท้านเพื่อประคองชิ้นงานไม่ให้แกว่งหนีศูนย์ โดยในการปรับตั้งกันสะท้านจะต้องปรับตั้งให้ประคองชิ้นงาน ลูกกลิ้งควรสัมผัสพอดีกับผิวนอกชิ้นงานบางครั้งจำเป็นต้องใช้น้ำมันจาระบีช่วยหล่อลื่นที่ลูกกลิ้งของกันสะท้าน

การจับชิ้นงานกลึงยาว ๆ ด้วยกันสะท้าน

6. การคำนวณความเร็วในงานกลึง

ความเร็วรอบ (Revolution Per Minute) หมายถึง จำนวนรอบหรือความเร็วของชิ้นงานกลึงที่หมุนได้ในเวลา 1 นาที มีหน่วยวัดเป็นรอบต่อนาที มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{v \times 1,000}{\pi \times d}$$

เมื่อกำหนดให้

n	=	ความเร็วรอบ (รอบต่อนาที)
v	=	ความเร็วตัด (เมตรต่อนาที)
d	=	ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงาน (มิลลิเมตร)
1,000	=	ค่าคงที่ (ใช้สำหรับเปลี่ยนหน่วยมิลลิเมตรให้เป็นเมตร)

ความเร็วตัด (Cutting Speed) หมายถึง ความยาวของเนื้อโลหะที่ถูกกลึงออกมาผ่านปลายคมมีดกลึงในเวลา 1 นาที มีความยาวกี่เมตร มีหน่วยวัดเป็นเมตรต่อนาที มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$v = \frac{\pi \times d \times n}{1{,}000 \times 60}$$

เมื่อกำหนดให้

v	=	ความเร็วตัด (เมตร/นาที)
n	=	ความเร็วรอบ (รอบต่อนาที)
d	=	ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงาน (มิลลิเมตร)
1,000	=	ค่าคงที่ (ใช้สำหรับเปลี่ยนหน่วยมิลลิเมตรให้เป็นเมตร)

การเลือกใช้ค่าความเร็วตัดในงานกลึงนั้น ต้องคำนึงถึงวัสดุชิ้นงาน วัสดุมีด อัตราป้อนลึก และการหล่อเย็น ซึ่งสามารถเลือกใช้จากตารางค่าความเร็วตัดงานกลึง ดังตาราง

ค่าความเร็วตัด (เมตรต่อนาที) สำหรับวัสดุชนิดต่าง ๆ

วัสดุงาน	มีดกลึงเหล็กกล้ารอบสูง (H.S.S.)		มีดกลึงคาร์ไบด์ (Carbide)	
	กลึงหยาบ	กลึงละเอียด	กลึงหยาบ	กลึงละเอียด
เหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ	25	35	140	160
เหล็กกล้าคาร์บอนปานกลาง	17	22	100	125
เหล็กกล้าคาร์บอนสูง	12	17	80	105
เหล็กหล่อ	23	30	90	125
ทองเหลือง	65	90	275	380
อะลูมิเนียม	300	600	800	1,200
พลาสติก	-	1,200	-	1,600

สำหรับการเลือกใช้ค่าความเร็วตัดในงานกลึงเกลียวนั้น สามารถเลือกใช้จากตาราง ค่าความเร็วตัด งานกลึงเกลียว ดังตาราง

ค่าความเร็วตัดงานกลึงเกลียว (เมตรต่อนาที) สำหรับวัสดุชนิดต่าง ๆ

วัสดุงาน	ความเร็วตัด		อัตราป้อนลึก (มม.)
	เหล็กเครื่องมือ	เหล็กรอบสูง	
เหล็ก St.40	10	15	0.5-1.5
เหล็ก St.50	9	13	0.5-1.5
เหล็ก St.70	8	12	0.5-1.5
เหล็กหล่อ	8	10	0.5-1.5
เหล็กเหนียวหล่อ	7	11	0.5-1.5
ทองเหลือง	15	25	0.5-1.5
ทองแดงหล่อ	15	25	0.5-1.5
บรอนซ์	15	25	0.5-1.5
โลหะเบา	-	25-45	0.5-1.5
ยางแข็งและพลาสติก	-	10-30	0.5-1.5

อัตราป้อน (Feed) หมายถึง ระยะทางการเดินป้อนของมีดกลึงไปตามความยาวของชิ้นงานในแต่ละรอบของการหมุนของชิ้นงาน หรืออัตราการป้อนอาจพิจารณาจากความหนาของเศษโลหะที่กลึงออกมา เช่น อัตราการป้อนเท่ากับ 0.5 มม. หมายถึง มีดกลึงเคลื่อนที่เป็นระยะทางเท่ากับ 0.5 มม. ตามความยาวของชิ้นงานขณะที่ชิ้นงานหมุนได้ 1 รอบ เช่น ถ้าชิ้นงานกลึงหมุนได้ 20 รอบ มีดกลึงจะเคลื่อนที่เป็นระยะทางเท่ากับ 0.5 x 20 = 10 มม. ค่าอัตราป้อนงานกลึงสามารถเลือกใช้ได้

ค่าอัตราการป้อน (Feed) งานกลึงทั้งระบบอังกฤษและระบบเมตริก

วัสดุงาน	การกลึงปอกหยาบ		การกลึงปอกละเอียด	
	นิ้ว	มิลลิเมตร	นิ้ว	มิลลิเมตร
Machine steel	0.010-0.020	0.25-0.50	0.003-0.010	0.07-0.25
Tool steel	0.010-0.020	0.25-0.50	0.003-0.010	0.07-0.25
Cast iron	0.015-0.0025	0.40-0.65	0.005-0.012	0.13-0.30
Bronze	0.015-0.0025	0.40-0.65	0.003-0.010	0.07-0.25
Aluminum	0.015-0.0030	0.40-0.75	0.005-0.010	0.13-0.25

ความลึกป้อนตัดในงานกลึง (Depth of Cut) หมายถึง ความลึกที่เกิดขึ้นจากการป้อนตัดมีดลึกเข้าไปในเนื้อของชิ้นงาน ซึ่งจะทำให้เศษโลหะไหลออกมา เช่น ชิ้นงานเส้นผ่านศูนย์กลาง 50 มม. ถ้าป้อนลึก1.5 มม. เมื่อกลึงชิ้นงานเสร็จแล้ว ชิ้นงานจะถูกลดขนาดลง 3 มม. และจะทำให้ชิ้นงานเหลือขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 47 มม. ซึ่งในการปรับตั้งค่าความลึกการป้อนตัดในงานกลึง ค่าความลึกในการป้อนตัดในงานกลึงแต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับความละเอียดของผิว วัสดุชิ้นงาน การหล่อเย็น และประสิทธิภาพเครื่องกลึง

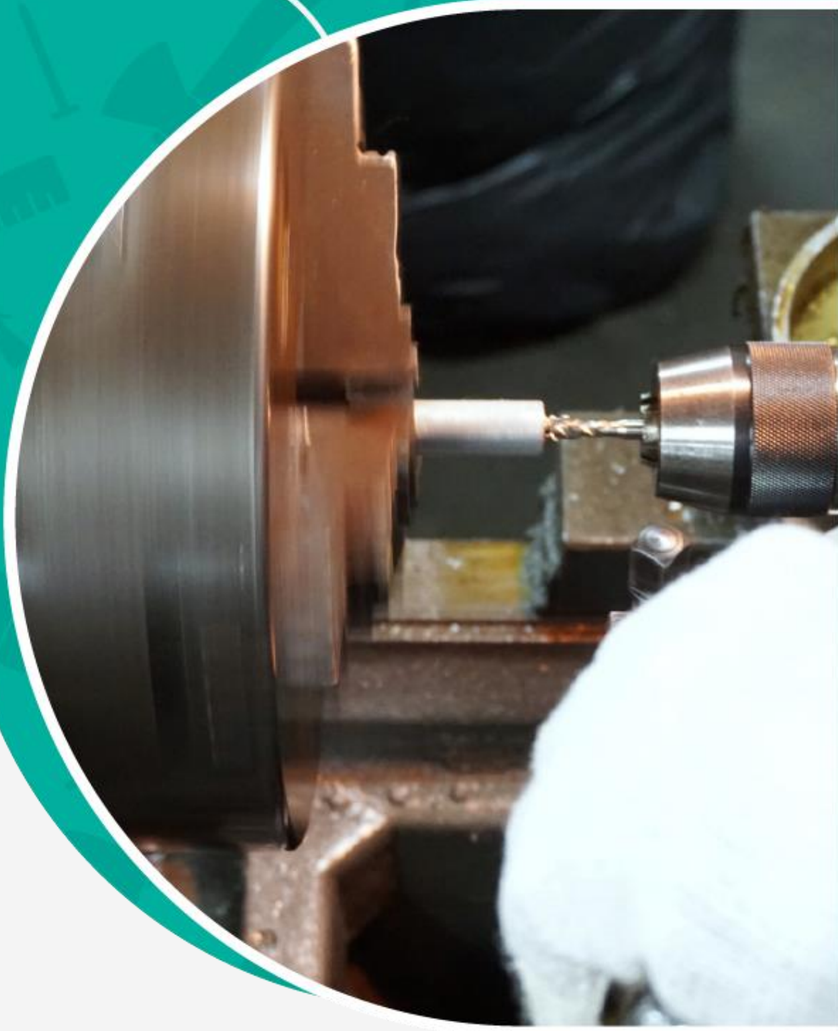

7. การบำรุงรักษาเครื่องกลึง

1. ตรวจสอบความพร้อม ความสมบูรณ์ของเครื่องกลึงอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบไฟฟ้าระบบกลไกส่งกำลัง ตลอดจนชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องกลึง
2. การใช้เครื่องกลึงทุกครั้งจะต้องแน่ใจว่าได้จับชิ้นงานแน่น จับมีดกลึงแน่น ปรับความเร็วรอบได้ถูกต้องแล้วจึงเปิดสวิตช์ให้เครื่องกลึงทำงาน
3. การทำงานกับเครื่องกลึงสภาพร่างกายต้องพร้อมทำงาน เช่น ไม่ง่วงนอน แต่งกายรัดกุม ใส่แว่นตาป้องกันเศษโลหะ และไม่ใส่เครื่องประดับทุกชนิด
4. การใช้เครื่องกลึงทุกครั้งจะต้องมีแสงสว่างในการมองเห็นชิ้นงานเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทในการทำงานทุกครั้ง
5. การทำงานกับเครื่องกลึงทุกครั้งจะต้องทำอย่างไม่ประมาทเพื่อลดการเกิดอันตรายขึ้น
6. บริเวณพื้นที่ที่เครื่องกลึงทำงานจะต้องมีความสะอาดปราศจากน้ำมันหล่อลื่น เพราะขณะทำงานอาจลื่นล้มได้
7. ขณะทำงานด้วยเครื่องกลึงห้ามวิ่งเล่นหรือหยอกล้อกัน เพราะอาจพลาดพลั้งวิ่งไปโดนเครื่องกลึงที่กำลังหมุนทำงานจะเกิดอันตรายได้
8. เมื่อต้องการตรวจวัดขนาดของชิ้นงานที่ติดอยู่กับหัวจับเครื่องกลึงจะต้องหยุดเครื่องกลึงให้สนิทก่อนทำการตรวจวัดทุกครั้ง

8. หลักความปลอดภัยในการใช้เครื่องกลึง

1. ก่อนใช้งานเครื่องกลึงจะต้องศึกษาเรียนรู้วิธีการใช้ที่ถูกต้องและปลอดภัยก่อนเสมอ

2. ก่อนใช้งานเครื่องกลึงทุกครั้งต้องตรวจสอบก่อนใช้งาน และต้องหยอดน้ำมันหล่อลื่นตรงจุดที่เคลื่อนที่สัมผัสกันก่อนใช้งาน เช่น ตรงผิวสะพานแท่นเครื่อง จุดปุ่มตาไก่สำหรับหยอดน้ำมันหล่อลื่น

3. การเปลี่ยนขั้นความเร็วรอบโดยเฉพาะเครื่องกลึงที่ส่งกำลังด้วยชุดเฟืองทดนั้น ต้องหยุดเครื่องก่อนเปลี่ยนความเร็วรอบ และโยกคันโยกบังคับให้ตรงตำแหน่ง เพื่อให้ชุดเฟืองทดขบกันเต็มหน้าฟันเฟือง

4. การเลือกใช้ความเร็วรอบ อัตราป้อน และการป้อนลึกกลึง ต้องเลือกให้เหมาะสม โดยสามารถคำนวณแล้วมาตั้งปรับค่าตามตารางที่แสดงไว้ที่หัวเครื่องกลึง

5. สำหรับการดูแล การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น หรือน้ำมันเครื่องของเครื่องกลึงตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ต้องเลือกน้ำมันให้ถูกต้อง เหมาะสมตามคู่มือการใช้งานแต่ละเครื่อง

6. หลังเลิกใช้งานทุกครั้งต้องทำความสะอาดด้วยแปรงขนม้าหรือผ้า เพื่อเอาเศษโลหะออกจากเครื่องกลึงให้หมด เพราะเศษโลหะจะเป็นตัวก่อการเกิดสนิมมาให้กับเครื่องกลึงตามจุดต่าง ๆ

แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนที่ 4

1. จงนำตัวเลขและตัวอักษรด้านหน้าข้อความไปเติมลงในช่องว่างด้านล่างรูปให้ถูกต้อง

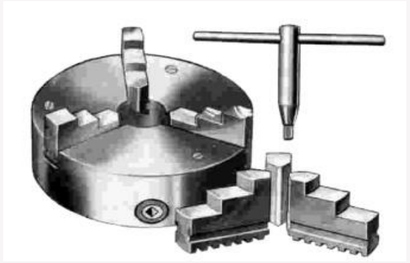

ชื่อ
หน้าที่

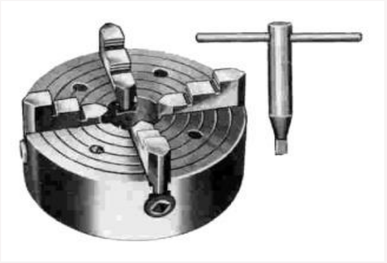

ชื่อ
หน้าที่

ชื่อ
หน้าที่

ชื่อ
หน้าที่